

ПОГЛЯД

29 квітня 2011 року 3 (128)

газета Ужгородського національного університету

Х
р
и
с
т
о
с

В
о
с
к
р
е
с
!

стор.2

Анонси

У цьому номері ви дізнаєтеся:

- **ХТО** знову відзначився на всеукраїнському рівні **стор.4,6,14**
- **ПРО** чорнобильські уроки **стор.9**
- **ЯК** студенти УжНУ мітингували за гарячу воду **стор.11**

... і багато-багато іншого!

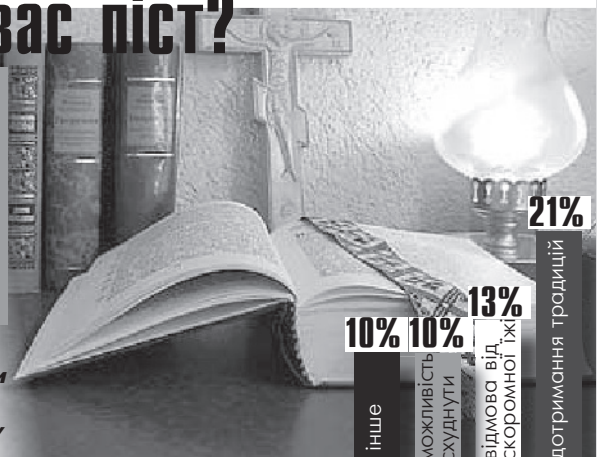
ОПИТУВАННЯ

Що для вас піст?

Було опитано 100 студентів факультету міжнародних відносин, факультету суспільних наук, філологічного, математичного, біологічного, медичного та історичного факультетів.

Опитування провели **Катя БРИЖАНЬ, Наталія КАРАЛКІНА, Роберт ПАПП,**

студенти відділення журналістики.

ЦИТАТА МІСЯЦЯ

Звичайно, потрібно вміти долати труднощі, але потрібно вміти й не створювати їх для себе.

П. КАПИЦЯ

• **ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН** • У Белграді (Сербія) відбулася VIII міжнародна конференція «Belgrade International Model UN 2011», організована Асоціацією ООН у Сербії. У цій конференції, робочою мовою якої була англійська, Україну та свій рідний виш зокрема представляла студентка 3 курсу ФМВ УжНУ Наталія Біцко. В одній із п'яти організованих робочих груп, а саме Раді Безпеки, вона представляла позицію Нігерії як однієї з 15 країн-членів Ради Безпеки 2010 — 2011 рр. щодо питання «Нерозповсюдження зброї масового знищення».

У стінах підрозділу відбулася зустріч студентів 1 — 3 курсів із губернатором краю Височина. Шановний гість поділився думками щодо перспектив вступу до Європейського Союзу.

Катерина ЧЕПА,

студентка відділення журналістики.

• **НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС** • У зв'язку з проведенням фінальної частини Євро-2012 наступного року навчальний процес в Україні буде завершено до 20 — 25 травня. Про це на прес-конференції повідомив віце-прем'єр-міністр — міністр інфраструктури Борис Колесніков. Якщо наступного року в Україні діятиме система вступних іспитів, то подібні випробування розпочнуться з 2 серпня 2012 року. За словами віце-прем'єр-міністра, подібна практика поширена при проведенні великих спортивних заходів у всьому світі.

• **ПРЕЗЕНТАЦІЇ** • В Угорській академії наук (Будапешт) уперше за часів незалежності України презентовано спільну історичну працю вчених України й Угорщини — «Закарпаття: 1919 — 2009». Унікальне видання про історію нашого краю, видане українською й угорською мовами, представили співавтори — учні з УжНУ, доценти: Юрій Остапеч, Мар'ян Токар, Федір Шандор. Серед присутніх були також представники Академії наук Словаччини (Мірослав Мічела) та Академії наук України (Михайло Товт).

• **АКЦІЇ** • Студентська рада УжНУ долучилася до загальноміської акції «Чисте місто», що проходила в Ужгороді протягом квітня. Студрада зібрала кілька десятків студентів різних факультетів для того, щоб 13 квітня прибрати частину шахтинського лісу в обласному центрі Закарпаття. Як повідомив в. о. заступника голови Студради з роботи з гуртожитками Микола Півкач, в акції особливо активними виявилися мешканці саме гуртожитків.

Прес-служба Студради УжНУ.

КРУГЛИЙ СТИЛ

Міжвишівське обговорення питань вищої освіти

На економічному факультеті УжНУ відбулося засідання круглого столу «Законодавчі ініціативи в галузі вищої освіти».

В обговоренні актуальних питань узяли участь завідувач сектором вищої освіти та науки управління освіти і науки ОДА Василь Телеп, проректор УжНУ Ольга Гвоздяк, виконувач обов'язків декана юридичного факультету нашого вишу Василь Лемак, проректор ЗабДУ Василь Росул.

Приводом для проведення заходу став наказ Міністерства освіти, науки, молоді та спорту щодо створення експертної групи із доопрацювання проєк-

ту Закону України «Про вищу освіту». Згідно із цим наказом, виданим у березні, експертна група в двомісячний термін повинна доопрацювати проєкт з урахуванням зауважень і пропозицій, що надійшли до Міністерства під час обговорення його основних положень.

Представники студентської ради та лідери студентського самоврядування висловили свої думки та пропозиції до обговорюваного проєкту. Загалом учасники долучилися до дискусії, що стосувалася участі юнаків і дівчат у вирішенні проблем, пов'язаних із навчальним процесом, розміром оплати за навчання тощо.

Ірина ЛЕВІНА,

студентка відділення журналістики.

ЕКСПОЗИЦІЇ

Великому дню присвячується

19 квітня тринадцять факультетів УжНУ представили в холі основного навчально-лабораторного корпусу університету свої творчі роботи, присвячені Великодню: писанки, дряпанки, крашанки, мотанки, писанки-вишиванки...

На урочистому відкритті експозиції були присутні ректор УжНУ Микола Вегеш та проректор Ольга Гвоздяк. «Потенціал наших студентів високий у будь-яких аспектах. Інша річ — брак можливостей і часу для його реалізації. У нас навчається молодь по-особливому різна, власне, це і демонструють експонати виставки», — прокоментувала побачене Ольга Михайлівна.

Найбільше писанок презентував філологічний факультет. Доцент кафедри

української літератури Олександра Ігнатович уже третій рік поспіль разом зі студентами першого курсу організовує такі виставки на філфаці. Добре, що цього року із талантами філологів змогли ознайомитися й студенти та викладачі інших підрозділів альма-матер.

«Писанка — робота творча. За нею можна простежити характер студента, його ставлення до справи. Часто писанки допомагають робити мама, бабуся, тому на нашому столі представлена й родинна творчість», — наголосила Олександра Степанівна.

Залишається тільки порадити, що університетська родина зуміла створити й відчутти атмосферу наближення великого та світлого свята — Великодня.

Світлана ЛАПИГА,

студентка відділення журналістики.

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

«Тепер вода тече туди, куди треба»,

або Як звичайний відвід полегшує життя студентам

Тривалий час для жителів четвертого гуртожитку, що знаходиться по вул. Університетській, дощ означав відсутність води.

Директор студмістечка Сергій Соловйов розповідає: «Біля споруди були відсутні засоби для стоку дощових вод. Через це останні, оминаючи приватні будинки, потрапляли у підвал гуртожитку. П'ять насосів, що там працюють, потрібно було відключити, інколи на кілька діб. У мешканців, особливо тих, хто має кімнати на верхніх поверхах, автоматично зникала вода. Опалення теж відключали. Коли нарешті ставало сухо, доводилося встановлювати все обладнання по-новому». Та це не найстрашніше,

оскільки насоси працюють на електриці, була можливість замикання, а також небезпека для працівників. Адже якщо б черговий хоч би раз учасно не помітив «текучої загрози», його б ударило струмом. На щастя, такого не сталося. Зарядити біди допоміг депутат міської ради, завідувач кафедри французької мови і зарубіжної літератури факультету романо-германської філології УжНУ Михайло Рошко. Зокрема він уладнав фінансові та юридичні питання. «Тепер ми можемо не переживати. Новозбудований водовідвід забезпечить нас від потопу. За це ми вдячні депутату й будемо надалі з ним співпрацювати», — наголосив С. Соловйов.

Марічка ЧЕРНИЧКО,

студентка відділення журналістики.

ВІТАЄМО

3 Великоднем!

Шановні викладачі, студенти, співробітники Ужгородського національного університету!

З приходом по-справжньому квітучої й теплої весни ми зустрічаємо й особливо шановане та величне свято Великодень. Тож дозвольте щиросердечно привітати Вас та Ваші родини. Хай святкові дзвони принесуть у Ваші сім'ї радість, віру, надію і любов, натхнення в роботі та навчанні.

Христос Воскрес!

З повагою, Микола ВЕГЕШ,
ректор УжНУ, професор.

Одним обов'язком

• **ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК** • Студенти цього підрозділу відвідали Часлівський інтернат. Зібрані власними силами речі найрізноманітнішого вжитку, солодощі та фрукти було передано дітям. У такий спосіб суспільники продовжили традицію відвідин інтернатів, яку започаткували з власної ініціативи ще минулого року. Наступну поїздку планується здійснити вже найближчим часом, зокрема до Сваляви, де теж діє подібний заклад. Тих, хто бажає приєднатися до акції, звертайтеся в деканат факультету.

• **ЗАХОДИ** • У СЦД «Ювентус» Молодіжна громадська організація «Сокіл» за підтримки профкому студентів УжНУ та ВО «Свобода» провела «Тиждень українського кіно». У рамках заходу на великому екрані було показано п'ять кінострічок, які ввійшли в історію українського кінематографу як знакові. Зокрема глядачі переглянули такі фільми, як «Захар Беркут», «Тіні забутих предків», «Атентат — Осіннє вбивство в Мюнхені», «Пропала грамота» та «Нескорений». Після Великодня соколаята провели ще й «Українську дискотеку».

Юлія ДУБ,

студентка відділення журналістики.

• **ЗАСІДАННЯ** • У читальній залі №4 бібліотеки УжНУ відбулося чергове засідання клубу за інтересами «Дует» на тему: «Що таке справжнє кохання?». Студенти різних факультетів дискутували та намагалися знайти відповіді на це запитання. Зі вступним словом виступила завсектором бібліотеки, поетеса Софія Сорока. Вона також прочитала власні вірші про кохання й наголошала, що любов — найцінніше почуття, до якого потрібно ставитися з особливою повагою.

Наталія КАРАЛКІНА,

студентка відділення журналістики.

• **ВИБОРИ** • На біологічному факультеті УжНУ обрано голову студентської ради. За результатами таємного голосування, працювати на цій посаді довірено Ганні Середюк.

• **КРУГЛИЙ СТИЛ** • На кафедрі фізичного виховання МДУ відбувся круглий стіл «Олімпійська і фізкультурна освіта у ВНЗ України». У роботі заходу взяла участь науково-педагогічні працівники й студенти Мукачівського держуніверситету та запрошені з Ужгорода і Львова. Представником нашої альма-матер був доцент кафедри журналістики, член виконкому Закарпатського об'єднання НОК України Володимир Тарасюк. Він виступив із доповіддю «Інформаційно-видавничу діяльність НОК України в період 1990 — 2010 рр. як фактор популяризації олімпійських ідей» та в складі журі визначав кращі студентські наукові роботи.

Ірина ЛЕВІНА,

студентка відділення журналістики.

КОНКУРС

Бачиш проблему — НЕ МОВЧИ!

Часто буває, що бачиш проблему, вирішення якої є реальним, але тільки разом із кимось. Часто буває, що хочеш сказати й бути почутим. А щоб бути почутим — не треба мовчати.

Для тих, хто не хоче мовчати, стартує конкурс соціальної реклами «НЕ МОВЧИ!». Відповідно до умов конкурсу, потрібно створити відеоролик триваліс-

тю близько однієї хвилини із чіткою ідеєю або ж плакат (фото, комікс, ілюстрацію), що повинен містити слоган і довершену ідею реклами. Бажаючі представити свій проект повинні зареєструвати його до 12 травня. Отже, якщо вам є що сказати, не мовчіть. Раптом саме вашу ідею почують і прислухаються до неї?!

Інф. для довідок. Тел.: 0937254248 (Катя), тел. 0934226956 (Іра).

Катя БРИЖАНЬ,

студентка відділення журналістики.

3-ПОМІЖ ЮВІЛЕЙ

Володимир Чулей: «Нудьгувати не можна в жодному разі»

25 квітня виповнилося 60 років завідувачу лабораторії програмного забезпечення та підтримки користувачів Володимиру Чулею. Зайшовши до його кабінету, ми побачили веселе, привітну людину, котра, як виявилось, вірить у Бога й має чудове почуття гумору. При цьому, незважаючи на вади із зором ще з дитинства, працює за комп'ютером за допомогою спеціальної програми.

— **Що спонукало Вас вступити на математичний факультет?**

— Узагалі я хотів вступити на філософський факультет Київського національного університету, але тато просив повернутися додому. Справа в тому, що після восьми років навчання в Мукачівській спеціалізованій школі, я змушений був здобувати середню освіту в Харківській спецшколі. Там мене навчала математички вчителька, яка одного разу сказала, що я ніколи не зможу стати студентом математичного факультету. І ось коли я вступив на математичний, відправив наставниці телеграму: «Елена Михайловна! Я студент математического факультета УжГУ».

— **3 якого року працюєте в нашому університеті, і що Вам відтоді найбільше запам'яталося?**

— В Ужгородському університеті працюю з 1974 року. Спогадів відповідно чимало... Та найяскравіший — це коли ми з деканом математичного факультету розробляли програмне забезпечення для Ульяновського авіаційного заводу, який випускав літаки.

— **60 років — це ще не межа?**

— Звісно, що ні. Буду працювати, принаймні доки не виженуть (усміхається).

— **Як зазвичай святкуєте день народження?**

— Увечері з родиною. До того обов'язково йду в церкву. А взагалі день народження не дуже люблю святкувати. Відзначаю день Володимира.

— **А як ставитеся до подарунків?**

— Подарунки люблю, але найкращим із них для мене є добре слово. Радітиму, якщо хтось помолиться за мене.

— **3 яким девізом ідете життям?**

— Із молитвою «Отимі от меня всякое униніе, затмене...» Я вважаю, що нудьгувати не можна в жодному разі. І, звісно ж, потрібно молитися. Мене завжди оточують добрі люди, хороші вчителі та колеги, тому ще один девіз: «Твори тільки добро — і тобі воно повернеться».

— **Особливі плани на майбутнє маєте?**

— Головне — працювати, вдосконалюватися духовно. А ще доньку хочу між видати.

— **Дякуємо за відверті відповіді. Приєднуємось до «ювілейних» привітань, бажаємо міцного здоров'я та нескінченної енергії для здійснення задуманого.**

— **3 Богом!**

Із ювіляром розмовляли

Галина МИХАЙЛОВА,

Марія ЧАВАРГА,

студентки відділення журналістики.

ІЗ ТУРБОТОЮ

Благодійність доступна кожному

У прес-центрі «Закарпаття» презентували незвичний благодійний проект «Смірупонітке», ініційований ужгородським студентом-п'ятикурсником юридичного факультету УжНУ.

Представити проект прийшли автор ідеї Володимир Санін та головний спеціаліст Управління в справах молоді та спорту ОДА Микола Щадей.

Зокрема як розповів В.Санін, ініціативу реалізуватимуть спільно з благодійним фондом «Подих життя», який допомагає в лікуванні онкохворим дітям в

Україні. Володіючи англійською та грою на гітарі, наш юнак планує об'їхати 7 країн: Польщу, Австрію, Італію, Швейцарію, Францію, Бельгію та Німеччину. «Виконуватиму якусь певну одноденну роботу, за яку мені платитимуть гроші на благодійність», — зазначив майбутній юрист.

Володимир вирушатиме 7 — 8 червня, подорожуватиме здебільшого автостопом, одночасно вестиме відеозйомку, задокументовуючи таким чином проєкт. Останній розрахований і на те, аби «показати молоді, що благодійність — це можливо й доступно кожному».

Із приводу реальних заробітків, то сума, на яку розраховує В.Санін, —

це 2 — 2,5 тис. євро. На рахунок кінцевого призначення коштів, то «наразі, — розповів хлопець, — ми розглядаємо прохання Національного центру радіаційної медицини про закупівлю сетів для заготівлі тромбоконтратів. Ця речовина необхідна онкохворим дітям, які проходять інтенсивну хіміотерапію для зупинки спонтанних кровотеч. Найімовірніше, що зібрані гроші підуть саме на цю потребу».

За чисте місто, або Бережемо історію

В Ужгороді пройшла акція «Chci být hasičem-1930» у рамках «Чистого міста — 2011»

Працівники кафедри туризму УжНУ пофарбували пожежні гідранти виробництва 1930 року, коли Закарпаття входило до складу Чехо-Словацької республіки.

В Ужгороді було встановлено понад три сотні пожежних гідрантів які прослужили не одному поколінню ужгородців, чимало з них було знищено, викрадено, заасфальтовано й забуто, але... Під час квітневої акції «Chci být hasičem-1930» викладачі кафедри туризму УжНУ очистили від бруду та пофарбували спеціальною антикорозійною фарбою ці малі архітектурні форми обласного центру (усього 29 штук). Інші, як пообіцяли туризмознавці головного вишу краю, оновлять після Великодніх свят.

Освітня, проводячи подібний захід, хотіли закликати активних людей інших міст Закарпаття оновити вигляд подібних споруд у своїй місцевості, а також нагадати всім, що в Чехо-Словацький період городяни наполегливо дбали про добробут своїх населених пунктів.

ОЛІМПІАДИ

Із подвійними враженнями

Студенти кафедри фізичної географії та раціонального природокористування географічного факультету Ужгородського національного університету посіли четверте загальнокомандне місце в групі класичних університетів на другому етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з географії.

Захід проходив 6 — 8 квітня на базі Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. Честь нашого вишу захищали троє студентів: Оксана Брацьо (4 курс), Іванна Петрунько (4 курс) та Владислав Дідик (2 курс), які посіли 5, 7 і 8 місця відповідно. Крім того, Оксана Брацьо була нагороджена дипломом за кращий результат у практичному турі, а також отримала відзнаку редакції журналу «Географія. Краєзнавство. Туризм».

Олімпіада проводилась серед учас-

ників із класичних та педагогічних університетів у декілька турів: розв'язання тестових завдань на комп'ютерах, теоретичний та практичний тури. Журі очолював доктор географічних наук, академік, директор Інституту географії Академії наук України Леонід Руденко. Самі ж студенти зізнаються, що не очікували таких високих результатів, хоч і готувалися декілька місяців. Порівняно з минулим роком прогрес і так очевидний: О.Брацьо тоді посіла 9 місце, а І.Петрунько — 14. Утім наші географи обіцяють посісти ще вищі місця наступного року.

Що ж до перебування в Переяславі, то студенти розповіли, що їм вла-

штували цікаві екскурсії. Адже відомо: Переяслав-Хмельницький є справжнім містом-музеєм, у якому їх 29. І.Петрунько згадує, що найбільше сподобався музей Козачковського, де Шевченко написав знамениті «Заповіт», «Кавказ», «Наймичку» та інші твори. Таким чином, поїздка мала подвійну користь і залишила винятково добрі враження, яких бажаємо всім читачам «Погляду».

Галина МИХАЙЛОВА,

студентка відділення журналістики.

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ

Дбайливий сіяч української мови

До 90-річчя Кирила Йосиповича ГАЛАСА

Кожен місяць у нашому виші щедрий на свята. Квітень не став винятком. Зокрема в стінах рідної альма-матер відбувся вечір, присвячений 90-річчю від дня народження відомого українського мовознавця, доцента кафедри української мови Ужгородського університету Кирила Галаса.

Дійство розпочалося зі вступного слова декана філологічного факультету, професора Юрія Бідзілі, який відзначив вагомий внесок Кирила Йосиповича у розвиток української мови на Закарпатті. Далі до слова запрошувалися викладачі та студенти філологічного факультету, учні мовознавця, а також інші гості свята.

Першою виступила доцент кафедри української мови Тамара Розумик із доповіддю «Життєвий і творчий шлях Кирила Галаса». У ній висловлено щирю вдячність Кирилу Йосиповичу в першу чергу як учителю, а вже потім як колезі. Акцент було зроблено на працях, у яких К.Галас розкрився як лінгвіст найбільшою мірою. Ідеться про його «Словник українських топонімів Закарпаття» (5000 стор.), участь в укладанні угорсько-українського словника. Крім цього,

Н.Дорогович і Д.Тодер у п'єсі «Мина Мазайло»

Учасники дійства: студенти з доцентами Аллою ГАЛАС і Тамарою РОЗУМИК

Віддати шану пам'яті відомому мовознавцю прийшло чимало студентів і викладачів

діяч реалізував себе й у журналістиці — писав нариси про закарпатські топоніми, друкувався в польському журналі «Ономастика», в українських виданнях «Мовознавство» та «Українська мова в школі». Про поетичну й літературно-критичну спадщину К.Галаса доповіла професор кафедри української літератури Лідія Голомб.

Про людські якості визнаного науковця розповіли його учні. Вони поділилися яскравими спогадами про свого колишнього наставника, згадали цікаві історії зі студентського життя, адже Кирило Йосипович був для молоді не лише добрим викладачем, а й справжнім другом.

Як гість на свято завітав і відомий закарпатський письменник Василь Густі. Він зачитав вірш «Підсніжник», присвячений своєму наставникові.

У свою чергу студенти-філологи теж узяли активну участь у святковій програмі: третьокурники співали відомі українські пісні («Ясени» та «Сіла птаха»), декламували вірші ювіляра, а п'ятикурсники виконали уривок із п'єси «Мина Мазайло» М.Куліша, яку глядачі сприйняли на «ура».

Біля могили Кирила ГАЛАСА

К.Галас назавжди залишиться в пам'яті тих, хто його знав, мудрою людиною, з неабияким почуттям гумору. Наш відомий мовознавець є зразком справжнього філолога, який сповна присвячував себе улюбленій справі. За словами Л.Голомб,

Кирило Йосипович — дбайливий сіяч, зерно якого проростуть і через сто років.

**Вікторія ЛИСЮК,
Габрієлла РУДЕНКО,
Каріна ЛАЙКУН,**

студентки відділення журналістики.

ЦІЛКОМ ОФІЦІЙНО

Звернення Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Шановний

Дмитре Володимировичу!

Від імені колективу ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Учена рада висловлює шанобливе ставлення до політики Міністерства в напрямку реформування вищої школи. Ми сприймаємо й підтримуємо Ваші особисті кроки щодо перешкодження в освітньому середовищі проявів ксенофобії, національної й мовної ворожнечі. У полікультурному та багатонаціональному Закарпатті атмосфера толерантності сприймається як одна з основних суспільних цінностей.

Однак колектив Ужгородського національного університету, котрий включає понад 90% науково-педагогічних працівників і понад 80% студентського контингенту в регіоні, серйозно занепокоєний поширенням інформації щодо можливих варіантів реорганізації вищої освіти в регіоні, наслідком якої може бути «злиття» («об'єднання») двох (чи кількох) вишів, що призведе до фактичної ліквідації УжНУ як юридичної особи. Унаслідок такого варіанту реорганізації університет втратить статус національного, здобутий наполегливою працею кількох поколінь науковців і педагогів.

Звертаємо Вашу увагу на те, що, крім більш якісного професорсько-викладацького складу (2 члени-кореспонденти НАН України, десятки

академіків галузевих академій наук, 11 лауреатів державної премії, 112 докторів, 452 кандидати наук) порівняно з іншими ВНЗ, УжНУ на сьогодні забезпечує підготовку спеціалістів і магістрів за 42 спеціальностями з 32 напрямів на 18 факультетах. Про високу ефективність науково-дослідної роботи, проведеної науковцями УжНУ, свідчить рейтинг вишів України за показниками наукометричної бази даних Scopus. За результатами цього рейтингу УжНУ посідає 8 (у 2009 р. — 9, у 2008 р. — 13) місце серед усіх ВНЗ України та 6 місце серед національних класичних університетів. Виш, який (за отриманою інформацією) планує «приєднати» УжНУ до себе, готує кадри лише за сімома спеціальностями з трьох напрямків.

За такої ситуації вважаємо:

1. Реорганізація вищої освіти в області може бути здійснена шляхом приєднання до Ужгородського національного університету інших вишів з організаційною перебудовою лише тих підрозділів УжНУ, які забезпечують підготовку фахівців зі споріднених напрямків і спеціальностей. При цьому, на думку Вченої ради, повинні бути збережені повноваження статутних органів Ужгородського національного університету (ректора, Вченої ради) і, безумовно, забезпечені трудові та соціальні права працівників, яких торкнеться реорганізація в окремих підрозділах.

2. Результатом реорганізації вищої школи може бути створення нового укрупненого вищого навчального закладу за межами організаційної структури УжНУ на основі злиття усіх інших вишів нашої області. Функціонування двох великих вищих навчальних закладів для Закарпаття, як свідчить досвід інших регіонів, є доцільним з огляду як на ринок освітніх послуг, так і на ринок праці.

Висловлюючи повагу до повноважень центрального органу виконавчої влади у сфері вищої освіти, вважаємо, що в демократичній державі недопустима ситуація, коли реорганізація використовується як підстава для довільних, закритих від громадськості організаційних кроків та можливостей масових порушень трудового законодавства.

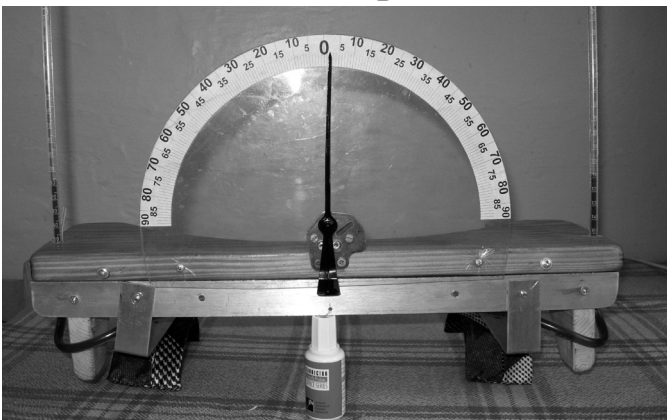
**З повагою,
Вчена рада ДВНЗ
«Ужгородський національний
університет»**

Звернення обговорено й прийнято одностайно на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» 24 березня 2011 року, протокол № 3.

*Голова Вченої ради
проф. М.М.Вегеш.
Секретар Ученої ради
Т.К.Буїницька.*

ЗНАЙ НАШИХ!

Винаходи науковців УжНУ визнали в Україні

Винахід Ярослава ФІЛАКА доволі простий у користуванні

Із кожним роком наукова база УжНУ збільшується, розвивається, вдосконалюється. Безпосереднім фактом цього є Всеукраїнський конкурс «Винахід-2010», який щорічно проводить Державний департамент інтелектуальної власності в усіх регіонах України.

Винаходи до участі в названому конкурсі приймалися з червня до жовтня, а потім експертна комісія відбирала найперспективніші для діяльності людей. Цього року науковці нашої альма-матер своїми корисними, оригінальними та далекосяжними розробками виборили три призові місця.

Серед них Ярослав Філак, котрий посів 1 місце в номінації «Кращий винахід-2010 серед молоді». Він зумів створити досить просту в користуванні модель, а саме пристрій для діагностики стану хребта при порушеннях постави. Молодий науковець каже: «Ідея зробити таку установку виникла ще тоді, коли я вступав до аспірантури, а основною метою стало бажання виготовити розробку, котра була б корисна, мала вагоме значення для розвитку науки та водночас легка у використанні й недорога порівняно з іншими подібними апаратами. Це, у свою чергу, дозволяє користуватися нею не тільки фахівцям медичної сфери, а й тим, хто немає спеціальної підготовки в галузі». Відтепер наше суспільство матиме змогу користуватися винаходом. Можливо, у майбутньому молодий науковець Я.Філак зробить ще декілька аналогів, або ж з'явиться нова ідея щодо ефективних розробок.

Що ж до інших призерів, то мова йде про винахід «Спосіб іонетричного визначення бору» (автори Ярослав Студеняк, Максим Фершал, Лариса Кушнір, Олександр Котик), який виборов першість у номінації «Кращий винахід-2010 в Закарпатській області» та корисна розробка «Спосіб оцінки ефективності лікування хворих на ішемічну хворобу серця із стенокардією та артеріальною гіпертензією німодипіном» Ярослава Бичка, котрий зайняв третє місце серед молодих науковців до 30 років.

Залишається тільки привітати переможців та побажати їм подальшої творчої наснаги в науковій роботі, великого терпіння у створенні нових цікавих та корисних розробок.

Мирослава ШИМОН,
студентка відділення журналістики.

ФОТОХРОНІКА

Ректор Ужгородського національного університету Микола Вегеш і перший проректор Української академії бізнесу та підприємництва Олександр Попов підписали договір про співпрацю очолюваних ними вишів. Згідно з документом планується розробляти та організувати заходи з метою підготовки до пенсійної реформи, брати участь у її проведенні, готувати фінансових консультантів та підвищувати фінансову грамотність населення. Згідно з договором, УжНУ за погодженням Академії матиме ексклюзивне право в Закарпатській області здійснювати заходи з питань супроводу пенсійної реформи. Наш університет став базовим ВНЗ й у створенні системи підготовки фінансових консультантів у краї.

Поблизу головного корпусу Ужгородського національного університету керівництво вишу, представники обласної влади та громадськості висадили 45 сакур. Дійство відбувалось у рамках акції «Сакури єднання», ініційованої Міністром із питань надзвичайних ситуацій Віктором Балоогою, на підтримку японського народу.

У головному навчально-лабораторному корпусі УжНУ пройшла фотовиставка під назвою «Усміхнись». Організатори — студенти стоматологічного факультету — за підтримки профкому студентів переслідували благодійну мету. Нетрадиційний спосіб проведення полягав у тому, що серед майже двох десятків фоторобіт глядачі могли проголосувати за ту, яка найбільше сподобалася, але кожен голос враховувався за умови вкидання в скриньку з номером відповідної фотографії певної суми грошей. Зібрані від акції кошти будуть спрямовані саме на благодійницькі справи.

У рамках святкування «Дня біолога-2011» студенти біофаку організували конкурс-виставку «Моя група найкраща», який пройшов із 5 по 12 квітня на другому поверсі названого підрозділу УжНУ. Усі, хто бажав віддати голос за відповідну газету, змогли зробити це до та під час дійства. За результатами голосування визначили переможців, яких оголосять на вечорі відпочинку 4 травня.

За інформацією Прес-служби УжНУ та Наталії КАРАЛКІНОЇ,
студентки відділення журналістики.

ОГОЛОШЕННЯ
Загублену залікову книжку, видану на ім'я студентки 5 курсу філологічного факультету **СТАРОДУБЦЕВОЇ Євгенії Ігорівни** вважати **НЕДІЙСНОЮ.**

□ НАОДИНЦІ З ДЕКАНОМ

Мирослава Фабіан: «Внутрішній спокій і рівновага працюють на успіх»

У квітні декан факультету романо-германської філології, Мирослава Петрівна ФАБІАН святкувала ювілей. Професор із радістю відповіла на наш запитання, позитивно дивиться на життя й закликає не спинятися перед труднощами.

ШЛЯХ ДО УСПІХУ

Видно, коли людина займається своєю справою. Видно з усього, що вона робить.

Мій успіх — це успіх колективу, тому що без нього я не була б тим, ким є. Можливо, на якомусь етапі я б зупинилася, але колектив завжди надихав мене на те, щоб іти далі. Ось аспірантуру закінчено, захищено кандидатську дисертацію, можна було б розслабитися, спочивати на лаврах. Але якщо відчуваю в собі потенціал, що можу більше, навіть якщо ж зупинятися? Те саме завжди кажу своїм молодшим колегам, котрі вже захистили кандидатські: «Пишіть докторські!». Навіщо себе обмежувати, коли людина відчуває, що вона має потенціал, що може більше?

Тісна робота колег на всіх кафедрах факультету, атмосфера взаємоповаги, взаєморозуміння і взаємодопомоги — ось це і час розставили все на свої місця.

Я була ще студенткою нашого факультету. Тут же почала свою трудову діяльність після аспірантури й докторантури Інституту мовознавства ім. О.Потебні в Києві. Чимало з моїх колег, які працюють у нас сьогодні, були ще моїми вчителями.

Звичайно в житті траплялися різні етапи: щось простіше, щось складніше. Було добре, було й погано, було легко, було й важко. Було по-всякому. Але завжди допомагала думка: «Ніколи не здаватися, іти вперед, незважаючи на труднощі, перепони, будь-які обставини». Не здаватися й іти вперед — цю рису успадкувала від свого батька, професора Лизанця. Його життя було далеко не з простих, так само й шлях до науки супроводжувався тернами. Тато ніколи не здавався, завжди йшов уперед і ставав лідером. Генетично ці риси десь і я успадкувала.

БУТИ ЛЮДИНОЮ

Треба завжди залишатися людиною, тому що часи змінюються, як змінюються вітри, кольори, настрої, бажання. Але якщо людина є людиною в повному розумінні слова, то вона такою завжди залишатиметься. Це те, чого від неї ніхто не забере, і з чим, звичайно, рахуються. Усе, що робиться, робиться на краще. Свято вірю в істинність таких принципів.

Коли я брала участь у виборах декана, обіцяла колективу, що найпершим моїм завданням буде створити максимально сприятливі умови й дружню атмосферу для того, щоб кожен міг розкрити свій потенціал. Коли є потужна команда колег-однодумців і коли є

однодумці-студенти, які підтримують усі позитивні почини на факультеті, то досить тільки правильно скерувати колектив і студентство, щоб вони самі собі обрали той шлях, який усіх задовольняє.

Ми робимо спільну справу на користь факультету й університету, і це дає свої результати. Справжній керівник повинен завжди звіряти крок із кроками свого колективу, тому що без колективу одна людина нічого не зробить. Один у полі не воїн, а колектив — це сила.

Я завжди себе оцінюю тільки за тим, що про мене кажуть колеги, і за результатами нашої спільної роботи. Я ніколи не відділяю себе від колективу, і так само від студентів. На факультеті в нас діалог, тому студент максимально наближений до викладача, спрямований на співпрацю. Це однозначно позначається на тій атмосфері, яка тепер панує на факультеті.

ПРО СТУДЕНТІВ ТА ІНОЗЕМНІ МОВИ

У студентах я ціную понад усе чесність, порядність, сумлінність та до певної міри амбітність. Сьогодні молодь допитлива, ерудована, і, коли має бажання вчитися, вдосконалювати свій фаховий рівень, виділитися, працювати й робити добро для університету, вважаю, що за такою молоддю майбутнє. Особливо за дівчатами, бо їх у нас найбільше, і вони,

звичайно, найгарніші. Без перебільшення. Хлопців, на жаль, дуже мало, але вони завжди в центрі уваги, дівчата їх оберігають, до певної міри навіть леліють. Наші студенти є уособленням того, якою повинна бути молодь. Однозначно не пасивна, не лінива й не байдужа. Байдужість — коли людину нічого не цікавить; це дуже негативна якість.

Мене дивує те, що тепер, коли ми йдемо в Європу, коли без знання іноземних мов уявити сучасне життя практично неможливо, на багатьох факультетах у навчальних програмах скорочується кількість годин із вивчення іноземних мов, що дійсно дуже прикро. Як може висококваліфікований фахівець XXI століття не володіти комп'ютером і не розмовляти хоч би однією, вже не кажу двома, іноземними мовами?

Якщо людина має бажання і спрямовує сили на те, щоб оволодіти іноземною мовою, то вона це зробить. Бо сьогодні інформаційний простір дійсно широкий, і доступ до іноземних джерел, відповідно, до можливостей почути, сприйняти і володіти мовою однозначно є.

РОДИНА — ФОРТЕЦЯ

Треба завжди позитивно мислити. Хоч би як було тяжко, хоч би як було гірко. Коли людина добре мислить і добре діє, вона притягує до себе позитив. Їй нічого не страшно, коли є бажання творити добро. Ну і коли, звичайно, є підтримка, тил.

Мій особистий успіх не можу приписати тільки собі. Важко уявити, щоб жінка без домашньої підтримки, домашнього затиску могла б повністю віддаватися роботі, дійсно багато працювати. Тому сім'я мені дуже допомагає. Мій чоловік, моя донька — це люди які завжди підтримують і сприяють мені. Ну і, звичайно, батьки, котрі завжди стимулюють, особливо батько: на подальшу роботу та розвиток. Тато в мене також принципний і суворий, але при цьому доброзичливий.

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

Це велике щастя й великий успіх, коли і сім'я разом, і колектив дружній, і до батьків можу піти обговорити будь-які питання. Такі внутрішній спокій і рівновага дозволяють досягати ще більших успіхів на факультеті й в особистому житті.

спілкувався Артур КОРНІЄНКО,
студент відділення журналістики.

Колектив ФРГФ, до якого приєднується й редакція «Погляду», щиро вітає **Мирославу Петрівну ФАБІАН** та адресує ювілярці такі слова:

*Нехай душа у Вас ніколи не старіє,
На білій скатертині будуть хліб і сіль,
Своїм теплом Вас завжди сонце гріє,
Слова подяки линуть звідусіль.
Всю доброту, яка існує в світі,
Всю радість, що живе серед людей,
Найкращі всі, що до вподоби, квіти
Дарує Вам хай кожний день.*

КОНФЕРЕНЦІЇ

Закарпатські науковці пропонують владі України власні шляхи з подолання техногенних катастроф

В Ужгородському прес-клубі відбулася прес-конференція керівництва оргкомітету Міжнародної науково-практичної конференції «Екзота-ендоекологічні аспекти здоров'я людини», приуроченої 25-річчю Чорнобильської трагедії. У роботі заходу взяли участь понад 220 учасників із 57 організацій, установ та підприємств різних куточків України, а також із 7 зі Словаччини та Угорщини.

Основною темою конференції, яка пройшла на Закарпатті вже вчетверте, стали наслідки Чорнобильської трагедії, їх подолання, а також здоров'я нинішнього та майбутнього покоління. Із журналістами зустрілися директор НДІ фітотерапії УжНУ, професор Оксана Ганич, директор Міжнародного інституту людини і глобалістики «Ноосфера» Олег Лукша, професор, завідувач кафедри Ужгородського національного університету Тарас Ганич, директор ТОВ «Міжнародний оздоровчий координаційний центр» (Ужгород) Веніамін Цанько.

Як розповів Т.Ганич, виділяють чотири групи тих, хто постраждав від аварії на Чорнобильській АЕС: ліквідатори аварії, евакуйовані з 30-кілометрової зони, переселенці із 70-кілометрової зони та нащадки перших трьох груп. «На Закарпатті їх представники на сьогодні становлять понад 5 тис. осіб разом зі спецконтингентом», — зазначає Т.Ганич. Смертність «чорнобильців» майже вдвічі перевищує середньостатистичну смертність; онкопатологія в тих, хто постраждав від наслідків Чорнобильської аварії, теж вища. Хоч, за словами науковця, на сьогодні рівень захворюваності «чорнобильців» навіть нижчий, ніж в інших групах населення. Це тому, що ними займалися.

Учасники прес-конференції наголосили, що радіація нікуди не зникла, послабився лише її вплив. «Важливо не перебувати в зоні радіоактивної дії тривалий час. Це шкідливіше, ніж миттєва велика доза», — зауважила О.Ганич. За її словами, профілактику потрібно про-

www.stevart.com.ua

водити не хімічними методами: «Найкращий ефект, як показали дослідження, дають природні методи й здоровий спосіб життя. Хороший вплив мають спеціальні фіточаї, до складу яких, зокрема, входить корінь кульбаби. Цей продукт розробили науковці УжНУ, включаючи працівників НДІ фітотерапії. Спільні дослідження з ними представники Аграрного університету Нітри (Словаччина). 20-денний прийом такого фіточаю приводить до значного виведення радіонуклідів. Закарпатські фіточаї вже закуповують Чехія, Австралія, Англія. Крім того, науковці радять застосовувати препарати, що компенсують йодну недостатність організму. «Після Чорнобильської катастрофи Україна має йододефіцит, — говорить О.Ганич. — Ми клінічно апробували йодопрепарати з ламінарією. Для дітей виготовляється спеціальний продукт у вигляді зефіру».

Проте хоч українські дослідники постійно працюють над корисними розробками, багато що залежить від місцевого рівня. На думку О.Лукші: «Усе це залежить в повітрі, якщо немає управлінських рішень. За 25 років Чорнобиль абсолют-

но нічому не навчив. Мало того, планують увести в експлуатацію землі в Рівненській області, які були забруднені радіацією. Термін дії «чорнобильського» саркофагу вичерпано. У будь-який момент катастрофа може повторитися, але з новою силою».

Ураховуючи оцінку ситуації з наукових і експертних позицій у розрізі екології та здоров'я людини за період постчорнобильського розвитку України, учасники конференції вирішили направити резолюцію й збірник матеріалів доповіді конференції в Адміністрацію Президента України, Кабінет Міністрів, зацікавленим міністерствам і відомствам тощо. Також планується передати збірник матеріалів доповіді конференції Посольству Японії в Україні з метою надання можливостей вивчення концентрованої частини українського досвіду в подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи для упередження причин довготривалих впливів на екологію й здоров'я людини в Японії внаслідок катастрофи на АЕС «Фукусіма».

**За інформацією
Ужгородського прес-клубу**

СПРОБУЙ СЕБЕ

«Молоді ініціативи»

У прес-клубі молодого журналіста «Медіаперспективи» відбулася прес-конференція з президентом організації «Християнська Місія духовного розвитку в країнах Східної Європи» Іриною Коперльос.

Головною темою обговорення був конкурс для студентів «Молоді ініціативи». За його допомогою юнаки та дівчата мають шанс показати свої можливості, реалізувати себе як осо-

бистості. Потрібно відобразити проблеми суспільства та показати шляхи їх ефективного вирішення. Роботи необхідно подати до 10 травня в студентський профком.

Участь у конкурсі можуть узяти студенти всіх вишів Ужгорода. Щоб заохотити молодих людей, організатори за три перші місяці пообіцяли грошові винагороди. Тому творчі, вирішуйте соціальні проблеми й отримуйте за це призи!

Марія ПИЛИП,

студентка відділення журналістики.

ОСЬ ТАК І ЖИВЕМО

«Покажи мені свою кімнату, і я скажу, хто ти»

Під цим девізом пройшов огляд-конкурс у гуртожитках альма-матер

Кінець березня знаменувався вже традиційним (шостим) конкурсом — «Найкраща/найгірша кімната». Як і в попередні роки, організаторами заходу став Профком студентів Ужгородського національного університету. Більше 3,5 тис. юнаків і дівчат, які проживають у гуртожитках №№ 1 — 4, мали змогу «похизуватися» або «посоромитися» своїми кімнатами.

Лекції, практичні, модулі, сесії, побачення під зоряним небом, вечірки з друзями — цим значною мірою насичене життя студента. А чи є в його щільному розкладі час для прибирання (без попередження), про це дізнавалася комісія, котра оцінювала кімнати. Зокрема вердикт виносили представники студентського профкому та студради гуртожитків, проректор із навчально-виховної роботи, доцент Ольга Гвоздяк, заступник директора студмістечка Валерій Некачайло. Основна ж мета заходу — популяризація підтримання чистоти й порядку в кімнатах, а також виявлення житлово-побутових проблем — останні комісія ретельно фіксувала для подальшого їх вирішення.

Як розповіла голова Профкому студентів УжНУ Андріана Завадяк, «у гур-

тожитку є чимало труднощів, які можна вирішити тільки спільними зусиллями. Та, на жаль, ряд студентів не виявляють ініціативи, а, як відомо, під лежачий камінь вода не тече. Ось і проблеми не вирішуються самі». Як виявилось, порівняно з минулими роками студенти демонструють і менше творчості в оформленні свого житла. Утім є куди радісніша новина: уже немає таких занедбаних кімнат, як колись.

Загалом помешкання хлопців та дівчат оцінювалися за п'ятибальною шкалою. Визначали переможців за критеріями: санітарний стан, художньо-естетичне оформлення, обладнання та устрій кімнат, умови для забезпечення навчання; стан збереження майна, дотримання правил внутрішнього розпорядку.

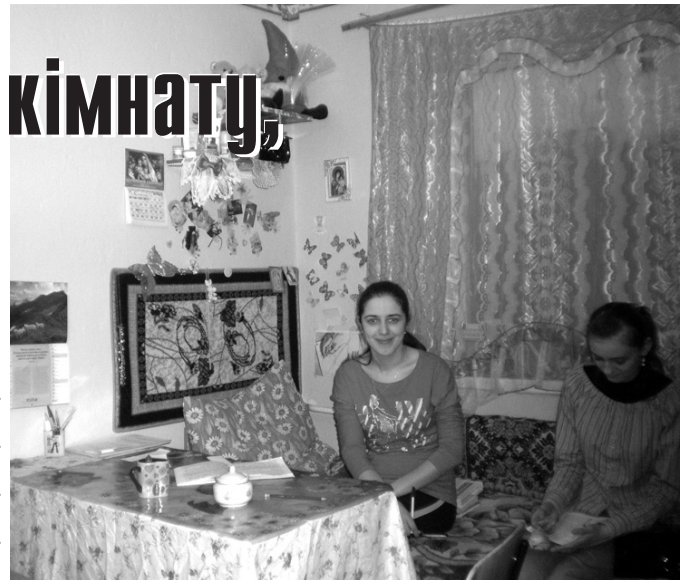
У підсумку за результатами конкурсу найкращими кімнатами визнано: 94 (дівчата), 70 (хлопці) — гуртожиток №1; 3А (дівчата), 39 (хлопці) — гуртожиток №2; 160 (дівчата), 30 (хлопці) — гуртожиток №3; 70/3 (дівчата), 63/4 (хлопці) — гуртожиток №4, сторона «А»; 192/4 (дівчата), 236/4 (хлопці) — гуртожиток №4, сторона «В».

Найгіршими названо: у гуртожитку №1 — 63 (дівчата), 56 (хлопці); у гуртожитку №2 — 9 (дівчата), 126 (хлопці); у гуртожитку №3 — 15 (дівчата), 176 (хлопці); у гуртожитку №4, сторона «А» — 74/4 (дівчата), 106/3 (хлопці). На стороні «В» четвертого гуртожитку так і не вдалося визначити найгіршу кімнату серед дівчат. Натомість у ході огляду виявилось чимало злісних порушників гігієни серед хлопців, тому було вирішено номінувати ще додатково три найгірші блоки, якими стали: 215, 219, 181. Щоб додати «гламуру» цим кімнатам, організатори подарують їм блок рожевого туалетного паперу. А лавровий вінок переможця в номінації «найгірша кімната» отримали хлопці під номером 251/4.

У вищезгаданий перелік не потрапила кімната 206/3 (хлопці), яких вирішили особливо відзначити. Адже це єдині представники сильної половини, хто при повторному огляді навів ідеальний порядок.

Переможцям урочисто вручили грамоти та цінні призи, які обирали за побажаннями й потребами студентів. А найгіршим кімнатам традиційно запропонували набір м'яких засобів. Такий собі стимул підтримувати чистоту.

У свою чергу В.Некачайло зазначив: «До дівчат можна не заходити, а до хлопців краще не заходити. І така

Поприбрали... можна й почаювати

ситуація є дивною, адже гуртожиток у період навчання — це другий дім, де студент(ка) перебуває половину свого часу. І те, що декому потрібно нагадувати про порядок у кімнаті, честі не робить нікому. У народі кажуть — не місце прикрашає людину, а навпаки. Проводячи конкурс, із цим можна було посперечатися, адже наше середовище є віддзеркаленням нас самих. І можеш ти бути неймовірно хорошим і «крутим» студент(кою)ом, а з часом звичка до неохайності може стати нормою в поведінці, стосунках, навчанні. Ланцюговою реакцією це породить ряд інших проблем, і фраза «я — успішна людина» стане неактуальною. Натомість залишитися неприємним запах брудної кімнати й туалету... Тому комісія вирішила зробити такий огляд щомісячним».

Світлана ГОЛОВКО,

студентка відділення журналістики.

Так тримати!.. (Найкраща кімната)

...А так ні! (Найгірша кімната)

АКТИВНА ПОЗИЦІЯ

Гарячу воду — у гуртожитки!

Студенти УжНУ мітингували за гарячу воду в гуртожитках

18 квітня близько 200 студентів УжНУ пройшлися пішки маршрутом від 4-го гуртожитку до стін Закарпатської ОДА, після чого молоді не забракло сміливості підійти впритул і до будівлі «Закарпатгазу».

Поштовхом до мітингу стало завчасне відключення опалювального сезону в Ужгороді й у підсумку — холоднеча в гуртожитках, відсутність гарячої води і, як результат, часте вимикання електроенергії.

Ідея добитися гарячої води для студентів спала на думку депутату-мажоритарнику Ужгородської міської ради,

ні, що подають гарячу воду в гуртожитки УжНУ, і Віктор Володимирович пішов йому назустріч. Але через борги «Ужтепла» «Закарпатгаз» не погодився надати блакитне паливо для названих котельні. Тоді М.Рощо разом із головою студентського профкому Андріаною Завадяк та її заступником Вадимом Шахно запланували й організували демонстрацію студентів, яка була проведена 18 квітня. Кілька сотень юнаків та дівчат із 4-го гуртожитку вийшли на марш. Шкода, що керівники студентської ради УжНУ дуже в'яло підтримали демонстрацію. Невже їх, обраних студентами, не хвилюють побутові проблеми університетської молоді?!

Із гаслами «Ми не маємо боргів», «Студенти — люди», «Дайте нам гарячу воду», «Студент + умови = якісна освіта» молодь передала звернення до відповідних владних структур, у якому було чітко зазначено вимоги, і відправилася до «Закарпатгазу». Того ж дня спільними зусиллями студентської демонстрації та представників усіх гілок влади (обласна рада, облдержадміністрація, міськвиконком та ректорат УжНУ) удалося вмовити голову управління ВАТ «Закарпатгазу» подати паливо в зазначені котельні.

Адміністрація УжНУ в особі проректора з адміністративно-господарської частини Віктора Бульчака гарантувала сплату за послуги. Задля здешевлення гарячої води міський голова В. Погорелов запропонував подавати її протягом тих трьох діб на тиждень, котрі для себе визначають студенти. Вони ж та ректорат УжНУ висловлюють подяку всім гілкам влади за підтримку й вирішення складної проблеми, заручником якої наш університет опиняється щороку через борги «Ужтепла».

**Мирослава ШИМОН,
Наталія КАРАЛКІНА,**

студентки відділення журналістики.

ФЛЕШ-МОБ

За відро цигарок — відро цукерок

Університетська молодь закликала кинути палити

На площі Поштової, що в обласному центрі, пройшла масова акція студентів УжНУ — проти паління. Усім, хто погодився віддати хоч би одну сигарету (цигарку), давали цукерку. Крім цього відбулась театралізована вистава, учасниками якої стали близько 150 молодих людей.

У ході всієї акції представники профкому, котрі були організаторами дійства, обмінювали цигарки на цукерки. По завершенні ініціативи весь шкідливий матеріал знищили на очах перехожих — у буквальному розумінні втопили у воді з водою.

Голова профкому студентів УжНУ Андріана Завадяк розповіла: «Мета акції — привернути увагу громадськості до проблеми куріння. Вистава є повчальною для батьків — щоб замислитись над тим, як багато молоді палить, як допомогти своїм дітям залишити цю шкідливу звичку. Кинуть чи ні, — річ, зрозуміло, відносна. Але про це потрібно говорити, бо під лежачий камінь вода не тече».

Організатори пообіцяли, що подібний захід проведуть ще раз, але вже перед головним корпусом УжНУ.

Світлана ГОЛОВКО,

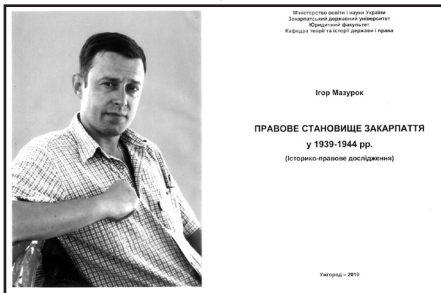
студентка відділення журналістики.

КНИГИ, КНИГИ, КНИГИ...

Книга-пам'ятник

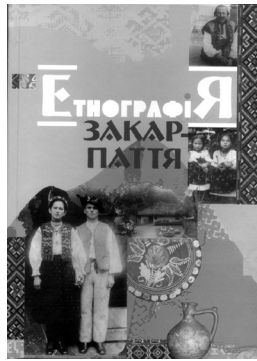
Минув рік, як його, Ігоря Мазурка, забрала вічність. Дисертаційну роботу на тему: «Правове становище Закарпаття у 1939 — 1944 рр. (історико-правове дослідження)», яку захистив у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка в 2009 році на здобуття вченого ступеня кандидата юридичних наук, підготував до друку, та не встиг видати.

За фінансової підтримки колег, однокурсників, рідних автора, фонду «Розвиток угорськомовної освіти на Закарпатті» книга вийшла у світ як своєрідний пам'ятник ученому. У виданні вперше у вітчизняній юридичній науці здійснено комплексне дослідження особливостей статусу Закарпаття у складі Королівства Угорщина (від березня 1939 до жовтня 1944 року), охарактеризовано нормативно-інституційну основу реалізації державної влади в регіоні, проаналізовано рівень законодавчого забезпечення й реального дотримання основних громадянських прав місцевого населення.

У дослідженні на основі значної кількості документів (список використаних джерел та літератури нараховує 494 позиції) вивчено форми й обсяги репресій проти мирного населення: гетто й трудові табори, про чисельність ув'язнених у тюрмах, депортації, обмеження виборчих прав, звуження доступу до освіти, інші утиски. Опубліковані в додатку до монографії урядові постанови та розпорядження засвідчують їх антигуманне спрямування — про запровадження цензури, заборону створення громадських організацій і товариств, примусове поселення в гетто й табори євреїв, ромів... Опубліковано тексти урядових розпоряджень про зміни русинських назв сіл на угорські, про право поштових службовців не приймати кореспонденцію, якщо вони за адресовані неугорською мовою.... Книга випрозорює, як у юридичному аспекті авторитарна державна система часів М.Горті зі вступом країни в Другу світову війну почала еволюціонувати у військово-поліцейську, а відтак за часів короткого правління нілашівців перетворилася в диктатуру, якій були притаманні риси нацистського режиму.

У цьому дослідженні правознавця знайдуть чимало потрібної інформації історики, мовознавці, журналісти, етнологи — тобто кожен, хто цікавиться історією нашого краю. Знайшовши потрібне, із вдячністю згадаємо автора книги — І.Мазурка.

Ще один підручник професора Михайла Тиводара

Уже трьома виданнями (третє — 1910 року із грифом Міністерства освіти і науки України) вийшов у світ підручник професора Михайла Тиводара «Етнологія — про шляхи формування цієї науки, її методи досліджень етнічних спільнот на планеті».

А тепер студенти-історики зможуть вивчати етапи етнічної історії та етногенезу русинів-українців і їх сусідів на Закарпатті з допомогою книги М.Тиводара «Етнографія Закарпаття» (Ужгород: Гражда, 2011). У виданні десять розділів: у першому та другому висвітлено процес накопичення етнографічних знань про наш край, охарактеризовано етнокультурний розвиток українського етноісторичного Закарпаття — про гуцулів, бойків, лемків, долинян; далі в чотирьох розділах ідеться про традиційну матеріальну культуру краю (землеробство, скотарство, лісорубство, промисли й ремесла, народний одяг); є розділи про поселення та народне житло, про громаду й громадський побут, про сім'ю й сімейний побут. Цікавий і дев'ятий розділ — про народний календар.

Завершується історико-етнографічний нарис розділом «Світглядні уявлення», у якому вдало використано розвідки Ф.Потушняка про душу, земний, небесний і потойбічний світи в народних віруваннях. Текст доповнюють світлі зразки матеріальної культури, фотографії представників етнографічних груп, зразки писанкарства та вишивок. Статистичні дані у вигляді таблиць, картини Ф.Манайла, коломийки про гуцулів та бойків, колядки, веснянки, весільні пісні, замовляння, спогади старожилів — усе це урізноманітнює подачу матеріалів, переконує в тому, що край має свої етнографічні особливості, у той же час вони органічно вписуються у всеукраїнський контекст.

У передмові М.Тиводар чітко визначив мету цього видання: «Сподіваюсь, що краса і велич нашої традиційної народної культури, її гуманізм, доброзичливість і щирість допоможуть українцям краю зрозуміти свою роль і місце в процесах сучасного українського націотворення, сприятимуть поверненню до життя кращих зразків народної культури і вихованню справжніх патріотів нашої країни й українського Закарпаття».

Книга-лікбез про українські імена

Книгу професора Л.Белея «Українські імена колись і тепер» (Тернопіль, 2010) видав Центр соціогуманітарних досліджень ім.В.Липинського в науково-популярній серії «Likbez-Абетка». Її автор науково й переконливо пояснює, як формувався український національний іменник, чому нашим сучасникам потрібно про це знати.

«Викривлене тлумачення історії власних імен українців, — пише Л.Белей у передмові до книги, — по-верхове розуміння їхньої природи, яка часто навіть і не усвідомлюється їхніми носіями, роблять національний іменник вразливим або й безпорадним перед агресивними зовнішніми впливами та перешкоджають нормальному, повноцінному його розвитку».

Про зміст книги легко зробити висновок за назвами розділів у ній: «Соціальна індивідуальність власного імені», «Дохристиянські імена українців: автентичні й фальсифіковані», «Чи була насильницькою християнізація українського іменника?», «Чужі чи рідні для українця чужомовні з походження християнські імена», «Шляхи формування іменника модерної української нації»... Автор піддав критиці творення імен у період «советизації» (Мартен, Май, Олімпіада...), багатолітньої глобалізації (Катрін, Ніколь, Крістоф...), під впливом РУН-віри (Гатило, Орій, Зоряна, Рада...), поповнює офіційний реєстр українських імен рідковживаними, але національно самобутніми та із широким діапазоном виражальних можливостей: Благослав, Велемир, Данько, Жадан, Митуса, Августина, Божена, Дзвінка, Яромира тощо. «Лише усвідомивши природу власного імені, специфіку його української історії, очищену від ідеологічних штамлів та міфів, кожен українець, — на думку Л.Белея, — зможе багато чого вчитати у скупих літерах власних імен та долучитися до процесу творення сучасного українського іменника, гідного тисячолітньої його історії та доленосного сьогодення української нації».

Рубрику веде Іван СЕНЬКО,
доцент УжНУ.

ЛІТЕРАТУРНІ ВЕЧОРИ

«Ні. Я жива. Я буду вічно жити...»

В УжНУ відсвяткували 140-річчя від дня народження Лесі Українки

Проймає 140 років, як світ отримав усесторонньо обдаровану поетесу Лесю Українку. Нині хоч і пройшло вже понад століття, але доньку Прометея все ще пам'ятають. Вона своїм прекрасним словом уселяє віру в людські ідеали. Вірші геніальної авторки актуальні в сьогоднішній і щоразу звучать у сучасній, зовсім новій інтерпретації.

Згадали про ювілейну дату й викладачі кафедри української літератури та

студенти філологічного факультету цього ж підрозділу, укотре відсвяткувавши знакову подію для української літератури. До організації також приєдналися й випускники філфаку, котрі тепер учителюють в Ужгородській школі-інтернаті з поглибленим вивченням окремих предметів. Учасники свята пройшлися сторінками життя Лесі, окресливши її творчість із різних боків.

Вдало порівнявши спадщину поетеси з такими українськими митцями, як Т.Шевченко та І.Франко, усі присутні мали змогу побачити спільні риси їхньої літературної праці. Не забули й

про геніальну драму-феєрію авторки: уривок театральної постановки учні школи-інтернату продемонстрували завдяки акторській майстерності. Також вони відзначилися глибиною читання віршів поетеси, які дали змогу присутнім пройняти крізь душу слова самотньої поетеси.

Насамкінець професор, завідувач кафедри української літератури Валентина Барчан висловила подяку професорсько-викладацькому колективу філологічного факультету та педагогам школи-інтернату, які долучилися до організації прекрасного дійства. Як зазначила Валентина Володимирівна, організатори «зуміли в серцях і душах своїх дітей запалити прекрасний вогник любові до рідного слова, до рідної мови, до нашої багатой культури».

Про свою літературу навіть через десятиліття потрібно пам'ятати, особливо коли на шляху до її становлення постають такі талановиті постаті, як Леся Українка. Літературні читання, мистецькі вечори — лише частинка того, як ми можемо згадувати про доньку Прометея. Головне — це слід поетеси як у вітчизняній, так і у світовій літературі, бо він залишився у творчій спадщині назавжди. Як Лесина Мавка говорить: «Ні. Я жива. Я буду вічно жити...», так і сама поетеса залишається в наших помислах.

**Мирослава ШИМОН,
Ірина ЛЕВІНА,**

студентки відділення журналістики.

ВИСТАВКИ

«Світла постать учительки і поетеси»

Марійці Підгірянці — 130 років

Минуло 130 років із дня народження Марійки Підгірянки — видатної письменниці й педагога, ім'я якої тісно пов'язане з утвердженням нової української літератури на Закарпатті.

З цієї нагоди у «Карпатиці» Наукової бібліотеки УжНУ проведено виставку під назвою «Світла постать учительки і поетеси». На цій виставці, яка зорганізована з ініціатиивою завідувача названого відділу Марії Черней, було представлено більше тридцяти книг і журналів, зокрема: «Зоря» — читанка для 2 — 3 класів, «Отчина» — для 3 — 4 класів, а також журнали «Віночок для подкарпатських діточок», «Пчолка», «Наш рідний край», де постійно друкувалися вірші поетеси.

Усі представлені роботи письменниці справді заслуговують на увагу, недаремно ж на них приїздили подивитися навіть гості з Москви. Та особливо приємно, що виставку відвідало чимало студентів, а отже, наша молодь не забуває про видатних людей, які зробили вагомий внесок у розвиток рідної культури, змогли підняти духовність та моральність українського народу через свої праці. Тож завдячуємо діячам минулого та пам'ятаймо про них і надалі.

Роберт ПАПП,

студент відділення журналістики.

ФОТОФАКТ

Чергового успіху в танцювальному спорті досягли студенти факультету фізичного виховання і спорту Володимир Лятов і Вероніка Мишко. На міжнародному турнірі «Uzhgorod open 2011», у якому взяли участь посланці з майже 20 країн Європи, вони посіли третє місце в європейській програмі.

Уже вкотре студентка факультету фізичного виховання та спорту Єлизавета Бан на змаганнях із пауерліфтингу відстояла честь нашої альма-матер. Єдина представниця Закарпатської області за програмою V Спортивних ігор України серед молоді посіла друге місце, піднявши у сумі триборства 317,5 кг. Крім того, показала перший результат — 77,5 кг — у жимі лежачи. Наразі це найкращий успіх сезону у виступах закарпатських спортсменів на молодіжних іграх України.

Спортивні досягнення Єлизавети не залишилися поза увагою керівництва університету — атлетка була нагороджена грамотою ректора УжНУ. Тепер наша студентка під керівництвом тренера Андрія Федорішка готується до молодіжного чемпіонату світу, що пройде в Австрії наприкінці травня.

Вітаємо спортсменку з її успіхом та бажаємо перемог у майбутньому!

Мирослава ШИМОН,

студентка відділення журналістики.

ЗНАЙ НАШИХ!

Наталя Коваль: «...аби все ж таки принести своєю працею користь суспільству»

Студентка 5 курсу факультету суспільних наук Ужгородського національного університету **Наталя Коваль** зайняла перше місце в щорічному Всеукраїнському конкурсі студентських робіт із політичних наук серед вищих навчальних закладів, який проводить Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Із 30 учасників переможців визначили за результатами доповідей і захисту студентами своїх робіт. На підсумковій науково-практичній конференції конкурсу переможцем визначено Наталю з науковою роботою: «Особливості та основні фактори формування політичної культури молоді Закарпатської області», науковим керівником якої є доцент, кандидат історичних наук Михайло Зан.

З такої нагоди ми вирішили поспілкуватися з переможницею.

— **Наталю, чому саме політологія?**

— Цей вибір був зроблений 2004 року. Не знаю чому саме, просто якось так вийшло, навіть батьки не підтримували, але я й зараз не жалкую щодо обраного фаху.

— **Стосовно конкурсу: наскільки несподіваною стала перемога?**

— Конкурс складався з трьох турів. Після першого було відібрано 100 студентських наукових робіт, на друго-

му етапі кількість учасників сягнула 30 осіб, серед яких і визначили переможця в останньому, вирішальному турі. Тому можу сказати, що перемога справді досить несподівана.

— **А чого найбільше чекала від участі?**

— У першу чергу якнайкраще і з честю представити свій виш та факультет. Ну і, звичайно, хотілося перемогти!

— **Чиєю ініціативою було виставити твою роботу на конкурс?**

— Загалом було запропоновано три роботи, одна з яких моя, але двоє людей відмовились, а я справді хотіла представити свою роботу, хоч вона досить важка. І справа не в бажанні перемогти, а насамперед випробувати свої сили й почути, як моє дослідження оцінять зовнішні експерти.

— **Як довго ти працювала над роботою?**

— Більше року (із жовтня 2010 по січень 2011). Тема виявилася непростю, але я працювала з бажанням, аби своєю працею все ж таки принести користь суспільству, а особливо рідному краю.

— **Які думки в тебе викликала ця перемога?**

— Я зуміла достойно представити факультет, не підвела наукового керівника, котрий мені дуже допоміг, за що йому щиро вдячна, а ще не підвела друзів і знайомих, які теж доклали чимало зусиль для мого вдосконалення. Крім того, перемога зміцнила впевненість у власних силах, тож прагнутиму розвиватися науково й надалі.

— **Наприклад?**

— Удосконалюватимусь, досягатиму кращих результатів. А про конкретні плани не розповідатиму, щоб люди в мені потім не розчарувались.

— **Що ж, спасибі за розмову, бажаємо тобі успіхів у подальшому.**

Роберт ПАПП,

студент відділення журналістики.

ПРОЕКТИ

Запрошуємо на танець!

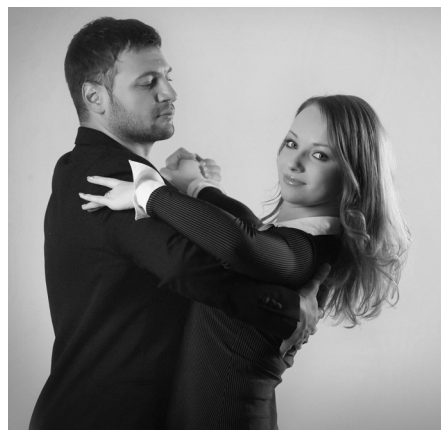

В УжНУ стартує новий танцювальний проект, який має на меті поглиблення співпраці та розуміння між студентами та викладачами університету, а також популяризацію мистецтва танцю.

Отже, до «звички» ходити на пари, читати лекції, приймати іспити, ставити двійки, не запускати до аудиторії після дзвінка й завжди кудись поспішати викладачі УжНУ тепер додали ще одне —

танці, і не будь із ким і будь-де, а з власними студентами.

«Танці з викладачами» — конкурс, який передбачає змагання в хореографічній управності між парами, кожна з яких формує студент і викладач. Для участі в проекті сформувалося 5 маленьких команд: Катерина Ляховець (викладач кафедри фізичного виховання факультету фізичного виховання та спорту) і Василь Гардубей (студент географічного факультету, спеціальність «Лісове та садово-паркове господарство»); Людмила Борейко (викладач дисциплін «Міжнародне економічне право», «Право інтелектуальної власності» факультету міжнародних економічних відносин) та Юрій Фірцак (студент юридичного факультету, спеціальність «Правознавство»); Тудор Кілару (викладач дисципліни «Анімаційні послуги в туризмі» географічного факультету) та Надія Мальована (студентка філологічного факультету, спеціальність «Словацька філологія»); Стелас Асланов (викладач соціальних та історичних дисциплін факультету суспільних наук) та Олена Павлишин (студентка географічного факультету, спеціальність «Туризм»); Андріана

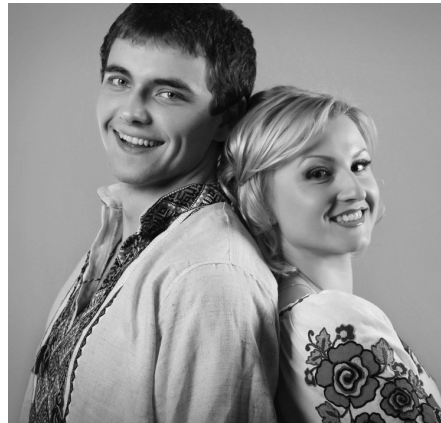
Деак (викладач дисципліни «Правознавство» юридичного факультету) та Михайло Вакула (студент факультету міжнародних відносин).

Близько 4 місяців пари відточували свою танцювальну майстерність, для того, аби 5 травня виступити в спеціальній програмі. На розгляд глядачів і суддівської команди буде представлено по три номери: у стилі «Диско», довільна постановка в хіп-хопі та композиція з латиноамериканської програми.

Хто ж переможе, покажуть оцінки жури та бали за смс-голосування. Саме тому, якщо прагнете для вашого однокурсника, друга чи викладача звання найкращого танцівника університету — приходьте й голосуйте!

Катя БРИЖАНЬ,

студентка відділення журналістики.

ОДНИМ ОБ'ЄКТОМ

• **МІНІ-ФУТБОЛ** • У рамках IV спартакіади серед викладачів та співробітників Ужгородського національного університету пройшли змагання з міні-футболу. У них виступили 12 команд. Із трьох груп до фіналу вийшли представники факультету фізичного виховання і спорту, хімічного та економічного підрозділів. Футболісти ФФВіС, зігравши з економістами 0:0 та хіміками 3:1, стали переможцями. Друге місце в активі економічного факультету, а «бронза» дісталася хімфаку.

• **ФУТБОЛ** • Завершилися змагання з футболу за програмою 61-ої Спартакіади УжНУ, у яких виступили

студентські команди 14 факультетів. У фінальній грі економісти здолали медиків — 1:0. «Бронзу» приміряли міжнародники.

Збірна команда нашої альма-матер у Хусті посіла третє місце на змаганнях із футболу, які проходили в залік обласної Універсіади серед вищих навчальних закладів III — IV рівнів акредитації. Захід проходив відповідно до положення Закарпатського обласного управління з фізичного виховання та спорту МОН України.

За повідомленням факультету фізичного виховання і спорту.

• **АКЦІЇ** • З 1 по 15 травня Ужгородський національний університет приєднується до щорічної Всеукраїнської акції «Серце до серця», організованої однойменним Всеукраї-

ським благодійним фондом. Під час її проведення пройдуть виставки, конкурси, святкові благодійні концерти. За виручені на них, а також зібрані волонтерами кошти буде закуплено медичне обладнання для лікування дітей, хворих на цукровий діабет. Усі, хто бажає долучитися до акції, можуть зробити благодійний внесок на рахунок: Р/р 2600501306399 в Київському відділенні філії ПАТ «Кредобанк». МФО 325365 ЄДРПОУ 34354227, «Благодійний внесок на придбання медичного обладнання для ___ обласності (міста) від ___».

Читайте «Погляд» на сайті

відділення журналістики УжНУ:

mediazakarp.at.ua

ОЛІМПІАДА

Перша весела по-ужгородськи

Хороша закарпатська традиція — святкувати й розважатися не один день. Ось і 1 квітня не стало винятком: веселощі почалися шкільним КВНом і запальними танцями в одному з нічних клубів, а продовжилися спортивно, здорово та радісно на Перших закарпатських кумедних олімпійських іграх у Боздоському парку.

Хтось повів дітей кататися на гойдалках, хтось зустрічався з друзями та знайомими, а хтось запасався енергією, смакуючи пісні страви. Поряд із цим проходила змагальна частина заходу в незвичайних видах спорту. Участь в іграх узяли 4 команди: «Плюмбум», «Зелені балони», «Лицарі» та «Лісоруби».

Що за олімпіада без традиційного запалювання олімпійського вогню? Факел Закарпатських кумедних ігор запалив начальник управління в справах молоді і спорту ОДА Віталій Ерфан, а коло пошани кругом «клубочки» здійснили керівники трьох обласних федерацій: баскетболу — Ростислав Буланов, п'янки — Федір Шандор та американського футболу — Юрій Нагорняк. Спортивну частину традиційно розпочали з розминки — спочатку стрибали «Лісоруби», а потім інші учасники, а також журналісти, фотографи та оператори.

Команди змагалися в дев'яти кумедних конкурсах: зокрема бігали на лижах і санках без снігу, розбризкуючи бруд на глядачів, «палили» з рогаток по тарі з напоїв, пробивали шільну стіну з «лісорубів», підіймали лицарську кольчугу на мечі (вага «снаряду» становила 25 кг),

гуртом перестрибували через скакалку. А найоригінальнішими конкурсами стали «забіг без трусів» (хлопцям одягали «сімейки» на голову, щодуху розкручували, знімали «пов'язку» з очей і змушували бігти за призом-камерою) та «політ» на мітлах (дівчата мали пробігти дистанцію, не відриваючи хвоста мітли від землі й оминаючи перешкоди).

Завершальним конкурсом став армреслінг, у якому змагалася лише краща половина людства. Подужала всіх суперниць представниця «Зелених балонів», якій випала честь загасити вогонь Перших закарпатських олімпійських ігор. А потім найсміливішим журналістам запропонували позмагатися в силі рук: наважилися працівниці 21-го та 1-го національного каналів. Перемогла колега зі столичного ЗМІ.

Обіцяний головний приз — відеоманітофон — не вручили з об'єктивних причин: він знаходиться в капремонті. Водночас презентували відеокасети, тож сумнівів нема — наступного року його точно подарують.

Незважаючи на вчорашній дощ, бруд і калюжі під ногами аж ніяк не зіпсували свята. Усмішки сяяли на обличчях кожного з присутніх, за що можна подякувати учасникам, організаторам, волонтерам — усім, хто долучився до створення цієї кумедної олімпіади. Сподіватимось, що традиція таких веселих першоквітневих змагань приживеться, і ми обов'язково зустрінемось уже на Других закарпатських олімпійських іграх!

**Олександра АРТЮХІНА,
Ірина ЛЕВІНА,**

студентки відділення журналістики.

На кумедній олімпіаді у змагальників обличчя були зосереджені

«Погляду» в №2 (127) визнано: публікацію «Він є справжнім будівничим культури» студентки II курсу відділення журналістики Наталії КАРАЛКІНОЇ. Вітаємо авторку!

Я йшла центром міста, приковує до себе погляди прохожих. Популярність? Гадаю, ні. Краса? Навряд. Оранжева бензопила в руках? Можливо...

По-моєму, брехати — це безглуздо! Особисто я живу за принципом: «Скажи правду і... біжи швидше».

Я на 832732763547263230 місці в списку найбагатших людей світу.

— Не мніть ріку вашим човном!

— Вішайте, вішайте — всіх не перестріляєте!

— Де в мене помилка?

— У ДНК.

— Страусів не лякати! Підлога бетонна!

— Що ви тут стоїте! У вас що, немає язика постукає?

— Він у вас щось викладає?

— Так, плитку на кухні.

ПОГЛЯД

Орган ученої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення: № 80.

Ціна: безкоштовно.

Виходить: щомісяця, крім канікул.

Номер підписано до друку: 28.04.11.

Номер надруковано: у Видавництві УжНУ «Говерла», 88000 м.Ужгород, вул. Капітульна, 18. Наклад: 300 примірників. Формат: А 4, 2 ум. друк. арк.

Засновник

і видавець:

Ужгородський національний університет.

88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.

Адреса редакції: 88016

м. Ужгород, вул. Університетська, 14 (центральний корпус, поруч з аудиторією М1). Тел.: 64-32-46.

Реєстраційне свідоцтво:

3Т № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор:

В.Ю.Тарасюк.

Дизайн: Л.Я.Поліха.

Набір: М.В.Черничко.

Коректура: М.В.Шимон